

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА

Факультет міжнародної економіки і менеджменту

Кафедра міжнародного обліку і аудиту

Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	051 Економіка
Спеціалізація (за наявності)	Міжнародна економіка

Форма навчання: заочна

КВАЛІФІКАЦІЙНА БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА

ПІДВИЩЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ
КОРПОРАТИВНИХ СТРУКТУР

здобувача Дрозд Сніжани Володимирівни

Науковий керівник: д.е.н., професор Зарицька Наталія Сергіївна

Робота допущена до захисту

перед екзаменаційною комісією з атестації здобувачів вищої освіти (ЕК)

Завідувачка кафедри: д.е.н., професор Галенко О. М.

Київ 2023

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ КОРПОРАТИВНИХ СТРУКТУР.....	6
1.1. Наукові підходи щодо сутності фінансової стійкості підприємства	6
1.2. Система показників фінансової стійкості та методика її оцінки	9
1.3. Основні чинники впливу на фінансову стійкість корпоративних структур	14
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПРОВІДНИХ ПІДПРИЄМСТВ КОРПОРАТИВНОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ	21
2.1. Сучасний стан корпоративного сектору України: проблеми та перспективи	21
2.2. Аналіз показників фінансової стійкості провідних підприємств сфери корпоративного сектору України	21
2.3. Підвищення фінансової стійкості корпоративних структур	27
ВИСНОВКИ	43
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ...	Ошибка! Закладка не определена.
ДОДАТКИ	

ВСТУП

У ринкових умовах успішне функціонування підприємства багато в чому залежить від ступеня стійкості його фінансового стану, а також від умілого використання фінансових інструментів. Тому за будь-яких умов управління підприємством має бути ефективним, тобто забезпечувати його ринкову конкурентоспроможність та інвестиційну привабливість, одним із елементів якої є фінансова стійкість.

У процесі господарської діяльності підприємства створюється стійке фінансове становище. Встановлення його на конкретну дату допомагає відповісти на запитання, наскільки добре підприємство управляло своїми фінансовими ресурсами в період, що передував цій даті, як воно використовувало активи, яка була структура активів, як раціонально поєднані власні та позикові джерела фінансування, що є рентабельністю виробництва.

Якщо підприємство фінансово стійке, воно може «перетерпіти» несподівані зміни ринкової ситуації і закінчення банкрутства. Окрім того, чим вища його стійкість, тим більша перевага над іншими компаніями тієї ж галузі залучення інвестицій та отримання кредитів. Фінансово стійке підприємство своєчасно розраховується за своїми зобов'язаннями перед державою, позабюджетними фондами, персоналом і контрагентами.

Встановлюючи межі фінансово-економічної стійкості підприємства, що є однією з найважливіших економічних проблем, відсутність фінансової стійкості може призвести до неплатоспроможності та відсутності коштів для розвитку фінансово-господарської діяльності.

Фінансова стійкість підприємства є невід'ємною частиною ринкової економіки. Кожне підприємство прагне підтримувати стійке фінансове становище, абсолютну ліквідність і платоспроможність. Основною проблемою для ефективного функціонування корпоративних структур сьогодні є відсутність такої комплексної оцінки фінансової стійкості, яка б реально дозволяла керівництву структури виявляти слабкі місця та приймати

правильні управлінські рішення. Тому вивчення даної теми є доречним і своєчасним етапом дослідження.

Теоретичним аспектам діяльності фінансово-промислових груп приділяли увагу такі зарубіжні (М.Портер, Вей Йо і Ванг Шансан, Алмейда Х. І., І. Ансофф, П. Баклі, Р.Вернон, Н. Гуд і С.Янг, Дж. Даннінг, Р.Кейвз, М. Йошино, К. Кіндельбергер, А. Рагмен та ін.) та вітчизняні (Є. Бесараб, В. Венгер, Т. Нікітіна, Л. Сисоєва, О. Чорна та ін.).

Метою кваліфікаційної роботи є теоретичне дослідження фінансової стійкості корпоративних структур та розробка практичних рекомендацій щодо її підвищення.

Відповідно до мети визначено наступні *завдання*:

1. Розглянути наукові підходи щодо сутності фінансової стійкості підприємства.
2. Дослідити систему показників фінансової стійкості та методика її оцінки.
3. Вивчити основні чинники впливу на фінансову стійкість корпоративних структур.
4. Оцінити сучасний стан корпоративного сектору України.
5. Провести аналіз показників фінансової стійкості провідних підприємств сфери корпоративного сектору України
6. Обґрунтувати шляхи підвищення фінансової стійкості корпоративних структур

Об'єктом дослідження є процес управління фінансової стійкістю корпоративних структур як основа їх ефективного функціонування.

Предметом дослідження виступають теоретичні основи, методичні підходи та практичні рекомендації щодо підвищення фінансової стійкості корпоративних структур.

Методи дослідження. У процесі виконання роботи були використані наступні методи дослідження: аналізу (аналіз економічних показників підприємства, основних показників комунікацій підприємства в соціальних

мережах), графічні (ілюстрація отриманих впродовж виконання роботи), табличні (зведення отриманих впродовж виконання роботи в таблиці) і ін.

Теоретична, методична та практична значущість отриманих результатів полягає в можливості їх застосування при обґрунтуванні шляхів підвищення фінансової стійкості корпоративних структур

Інформаційна база дослідження формувалася на основі фінансової та статистичної звітності корпоративного сектору України, а також матеріалів монографічних досліджень вітчизняних і зарубіжних вчених, матеріалів вітчизняних конференцій з досліджуваної проблеми тощо.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ КОРПОРАТИВНИХ СТРУКТУР

1.1. Наукові підходи щодо сутності фінансової стійкості підприємства

Однією з найважливіших характеристик фінансової діяльності підприємства є його фінансова стійкість. Якщо підприємство має абсолютну фінансову стійкість, то воно має перевагу перед іншими підприємствами у багатьох аспектах, таких як отримання кредиту, вибір постачальників, залучення інвестицій та підтримка ділової активності. Фінансова стійкість відображає здатність підприємства ефективно функціонувати на ринку та уникати ризику банкрутства на протязі певного часу. Для досягнення цієї стійкості, підприємство повинно мати збалансовану структуру капіталу, достатню ліквідність та платоспроможність, достатній запас фінансової стійкості та низькі ризики в діловій та фінансовій сферах.

Як у вітчизняній, так і у закордонній літературі немає єдиного визначення поняття «фінансова стійкість». Різні автори використовують різні підходи до цього поняття. Так, наприклад, В. Тищенко відмічає, що фінансова стійкість – це стан, коли параметри діяльності підприємства відповідають критеріям позитивної характеристики фінансового стану, говорять про фінансову стійкість підприємства, яка формується під впливом рентабельності діяльності [2, с. 13].

Поширеною серед науковців також думка, що надійно гарантована платоспроможність є обов'язковою умовою фінансової стійкості підприємства. Це означає, що підприємство може регулярно виконувати свої зобов'язання перед кредиторами, постачальниками та іншими стейкхолдерами. Цей погляд відображений, зокрема, у працях О. Терещенка [31] та О. Філімоненкова [36].

Н. Марченко зазначає, що фінансова стійкість підприємства – це стан його фінансових ресурсів, за якого раціональне розпорядження ними є гарантією наявності власних коштів, стабільної прибутковості та забезпечення процесу розширеного відтворення [19, с. 93]

Ключовою характеристикою фінансової стійкості, на думку О. Тищенко, є здатність підприємства ефективно функціонувати та розвиватися в умовах мінливості внутрішнього та зовнішнього середовища [33, с. 409].

К. Кучеренко стверджує, що фінансова стійкість – це характеристика стабільного фінансового стану підприємства, що забезпечується високою часткою власного капіталу в загальній сумі використовуваних фінансових ресурсів [14, с. 44]

І. Приймак у своїх дослідженнях наголошує, що для досягнення фінансової стійкості підприємство має отримувати прибуток в обсягах, достатніх для його розвитку та самофінансування [24, с.11].

Л. Стригуль акцентує на тому, що фінансова стійкість – це залежність підприємства від ефективного управління фінансовими ресурсами, що характеризуються оптимальною структурою активів, оптимальним співвідношенням власних та позикових коштів, активів та джерел їх формування [30, с. 65].

С. Скаковська під фінансовою стійкістю розуміє здатність суб'єкта господарювання функціонувати та розвиватися, зберігати рівновагу своїх активів та пасивів в мінливому внутрішньому середовищі, яка гарантує його постійну платоспроможність та інвестиційну привабливість в межах допустимого рівня ризику [29, с. 72]

Заслуговує також на увагу підхід, використаний основоположником перших досліджень і визначення поняття «фінансова стійкість» І. Бланком [6]. Він, зокрема, передбачає, що забезпечення фінансової стійкості стає можливим при оптимальному співвідношенні власних і позикових коштів підприємства.

Таким чином, поняття фінансової стійкості є значно ширшим порівняно з традиційними фінансовими категоріями, такими як кредитоспроможність, рентабельність, платоспроможність тощо. Воно поєднує в собі всебічну оцінку ефективності діяльності підприємства.

На нашу думку, фінансова стійкість – це стан підприємства, за якого ефективне управління фінансовими ресурсами та оптимальна структура капіталу гарантують платоспроможність та отримання прибутку як в поточному, так і в довгостроковому періодах в обсягах, достатніх для розвитку та самофінансування підприємства за умов високого рівня мінливості внутрішнього та зовнішнього середовища функціонування.

Варто також відмітити, що існує чотири типи фінансової стійкості підприємства (рис.1.1).

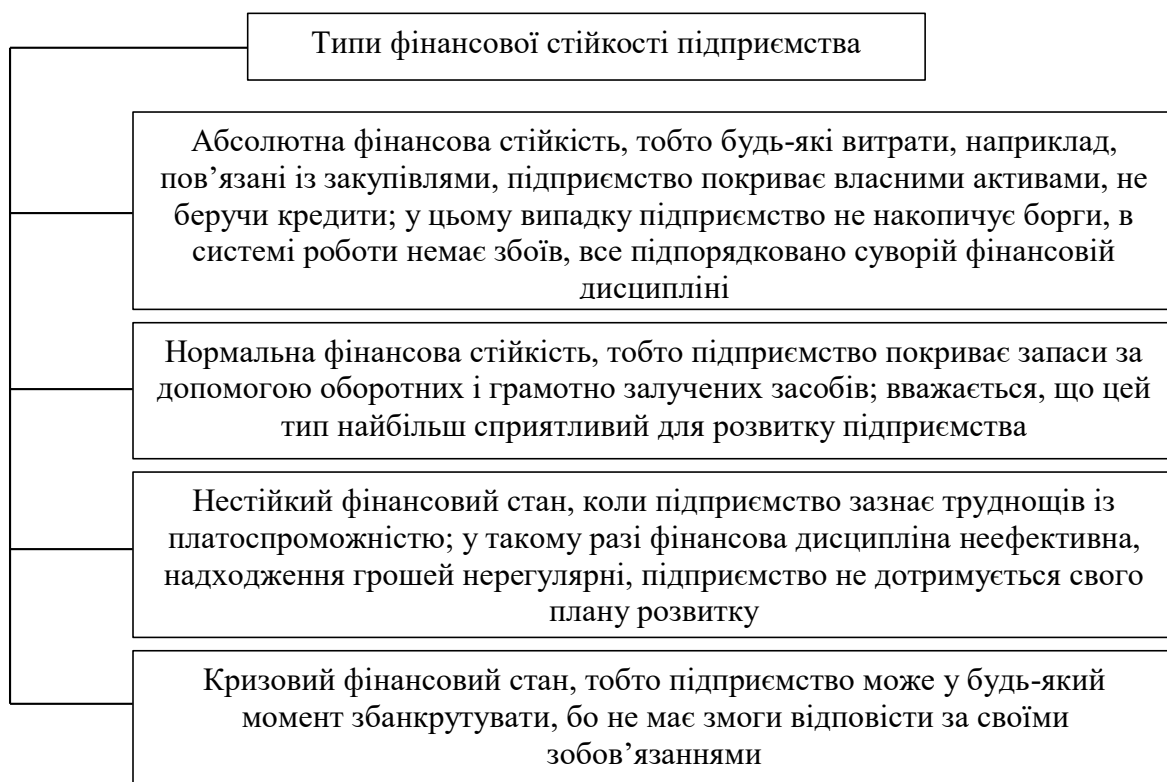

Рис.1.1. Типи фінансової стійкості підприємства

Джерело: складено автором за [2, с. 157]

Щоб визначити, до якого типу належить підприємство, варто обчислити певні показники фінансової стійкості

Отже, фінансова стійкість відображає актуальний стан рахунків підприємства, які гарантують його постійну платоспроможність. Фінансово стійким вважається такий суб'єкт господарювання, який, у разі несприятливих змін умов зовнішнього та внутрішнього середовища, здатен повернутися до стану рівноваги за допомогою власних ресурсів.

1.2. Система показників фінансової стійкості та методика її оцінки

Оцінювання фінансової стійкості підприємства передбачає проведення об'єктивного аналізу величини та структури активів і пасивів підприємства і визначення на цій основі його фінансової стабільності і незалежності, а також аналізу відповідності фінансово-господарської діяльності підприємства цілям його статутної діяльності [5, с.214].

Основне завдання аналізу фінансової стійкості полягає у визначенні спроможності підприємства протистояти негативній дії різних чинників (зовнішніх, внутрішніх та непередбачуваних), що впливають на його фінансовий стан [4, с. 102].

Інформаційною базою для оцінювання фінансової стійкості підприємства є дані [4, с. 102]:

- балансу (відображає фінансовий стан підприємства на певну дату. У балансі вказуються активи (включаючи грошові кошти, розрахункові рахунки, запаси, основні засоби, нематеріальні активи тощо), пасиви (включаючи кредиторську заборгованість, капітал, забезпечення заборгованості, зобов'язання тощо) та капітал, що вказуються окремо);

- звіту про фінансові результати (звіту про прибутки та збитки), що містить інформацію про доходи та витрати підприємства за певний період. Він включає показники, такі як валовий дохід, валова прибутковість, чистий дохід тощо;

- звіту про рух грошових коштів (звіту про грошові потоки) відображає прибутки та витрати підприємства, пов'язані з грошовими коштами

впродовж певного періоду. Він включає такі показники, як грошові потоки від операційної діяльності, грошові потоки від інвестиційної діяльності та грошові потоки від фінансової діяльності;

- звіту про власний капітал, що містить інформацію про зміни в капіталі підприємства за певний період. Він включає такі показники, як прибуток/збиток, зміна резервів та інших складових власного капіталу;

- дані статистичної звітності та оперативні дані. Статистична звітність та оперативні дані містять інформацію про різні аспекти діяльності підприємства, такі як кількість працівників, виробничі обсяги, показники якості тощо.

За таких умов менеджменту і власникам підприємства варто мати чітке уявлення про поточний стан та динаміку його фінансової стійкості. Отримати таку інформацію можна за допомогою декількох методів, найпоширенішими з яких у вітчизняній практиці є агрегатний та коефіцієнтний.

Агрегатний метод передбачає аналіз абсолютних показників фінансової стійкості, зокрема відповідності запасів і витрат джерелам їх формування та визначення на цій основі типу фінансової стійкості (абсолютна, нормальна, передкризова, кризова).

В деяких джерелах зустрічаємо ще й інтегральний підхід, за допомогою якого можна згенерувати інтегровану оцінку рівня фінансової стійкості підприємства [27, с. 227, с. 23].

Більш універсальним вважається коефіцієнтний метод, суть якого полягає в аналізі відносних показників фінансової стійкості та ліквідності, та їх порівнянні з нормативними значеннями, однак в умовах економічної кризи варто застосовувати інтегральний підхід, адже за таких обставин у підприємстві відбувається порушення минулих господарських зв'язків, а встановлення контакту з новими партнерами вимагає достатнього рівня фінансової стійкості.

В рамках даного дослідження розглянемо методику розрахунку основних показників ліквідності та фінансової стійкості підприємства. Так,

для розрахунку коефіцієнту покриття (загальної ліквідності) використовується формула:

$$K_{\text{заг.лікв.}} = \frac{OA}{ПЗ} \quad (1.1)$$

де, ОА – оборотні активи;

ПЗ – поточні зобов'язання.

Для розрахунку коефіцієнту швидкої ліквідності використовується формула:

$$K_{\text{шв.лікв.}} = \frac{(OA - З)}{ПЗ} \quad (1.2)$$

З – запаси.

Для розрахунку коефіцієнту абсолютної ліквідності використовується формула:

$$K_{\text{абс.лікв.}} = \frac{ГА}{ПЗ} \quad (1.3)$$

де, ГА – грошові активи

Для розрахунку чистого оборотного капіталу використовується формула:

$$Ч_{\text{об.кап.}} = ЧА - ЧП \quad (1.4)$$

де, ЧА – чисті активи;

ЧП – чисті пасиви.

Далі розглянемо основні показники фінансового стану та платоспроможності підприємства.

Для розрахунку коефіцієнту платоспроможності використовується формула:

$$K_{пл} = \frac{BK}{K} \quad (1.5)$$

де, BK – власний капітал;

K – загальний капітал.

Для розрахунку коефіцієнту фінансової залежності використовується формула:

$$K_{ф.з.} = \frac{K - BK}{K} \quad (1.6)$$

Для розрахунку коефіцієнту фінансового ризику (фінансового левериджу) використовується формула:

$$K_{лев..} = \frac{K - BK}{BK} \quad (1.7)$$

Для розрахунку коефіцієнту загальної платоспроможності використовується формула:

$$K_{заг.пл..} = \frac{HA + OA}{K - BK} \quad (1.8)$$

де, HA – необоротні активи;

OA - оборотні активи.

Для розрахунку коефіцієнту поточної платоспроможності використовується формула:

$$K_{поточ.пл..} = \frac{ГК}{ПЗ} \quad (1.9)$$

де, ГК – грошові кошти;

ПЗ – поточні зобов'язання.

В. Калишенко та К. Москалець до даної класифікації додають також маржинальний, бальний, балансовий, факторний та матричний підходи до оцінки фінансової стійкості підприємства. Зокрема, маржинальний підхід полягає у визначенні запасу фінансової стійкості підприємства, бальний підхід пропонує включення показників ліквідності до інших показників оцінки фінансової стійкості. Матричний підхід демонструє бухгалтерський баланс у формі матриці, у якій по горизонталі знаходяться активи, а по вертикалі – пасиви [11].

Практика застосування різних підходів та методів аналізу фінансової стійкості вимагає дослідження різних показників діяльності підприємства. Через існування багатьох чинників впливу на фінансову стійкість, єдиного підходу до її аналізу знайти неможливо. Зважаючи на відсутність одного підходу, існує велика кількість показників оцінки фінансового стану підприємств.

Основні коефіцієнти, які застосовуються при діагностиці фінансової стійкості господарюючого суб'єкта наведено в Додатку А [19, с. 131].

Підсумовуючи, можна зазначити, що показники фінансової стійкості підприємства є ключовими аспектами у його фінансовому аналізі. Незважаючи на те, що сукупність фінансових показників відіграє важливу роль у відображенні економічного потенціалу наявних ресурсів підприємства, загального рівня його стабільності та розвитку, чіткий алгоритм визначення даних показників відсутній.

Науковці не змогли дійти до спільної думки стосовно класифікації показників фінансової стійкості та підходів до їх визначення. Така розбіжність у поглядах може бути зумовлена різними цілями, що переслідують автори у своїх дослідженнях. Основними трьома підходами визначення фінансових показників можна назвати коефіцієнтний, агрегатний та інтегральний, так як вони дають змогу на основі відносних та абсолютних

показників, а також типів фінансової стійкості, визначити групу потрібних показників для подальшого дослідження діяльності підприємства. Отже, правильний підбір показників та метод їх розрахунку є суттєвою передумовою вдалої оцінки поточного функціонування підприємства та його фінансової стабільності.

1.3. Основні чинники впливу на фінансову стійкість корпоративних структур

Попри відсутність єдиного визначення категорії «фінансова стійкість», серед науковців побутує спільна думка щодо вартості оцінювання чинників, які на неї впливають.

В економічній літературі чинники впливу на фінансову стійкість класифікують за різними класифікаційними критеріями:

- за місцем виникнення: зовнішні та внутрішні критерії;
- за важливістю результату: основні, другорядні,
- за структурою: прості, складні;
- за масштабами впливу: одноосібні, багатоособні;
- за можливістю прогнозування: прогнозовані, умовно прогнозовані;
- за ступенем впливу на діяльність підприємства: нейтральні, позитивні, негативні;
- за ймовірністю реалізації: високі, середні, малі;
- за часом: короткострокові, періодичні, постійні.

З точки зору формування заходів протидії впливу зовнішнього середовища важливе місце займає класифікація за місцем виникнення.

Найпоширенішим при цьому є поділ чинників впливу на зовнішні (екзогенні), специфіка яких полягає у незалежності від діяльності підприємства, та внутрішні (ендогенні), які переможуть бути у безпосередньому взаємозв'язку з діяльністю суб'єкта господарювання.

До зовнішніх чинників можна віднести:

1. Економічні чинники: обсяг національного доходу та його динаміка; рівень інфляції; рівень стабільності податкової системи тощо.

2. Стан ринкового середовища: рівень та тип конкуренції на ринку; місткість ринку; стан антимонопольного регулювання; динаміка попиту на продукцію або послуги підприємства; показники та інфраструктура фінансового ринку; стан та динаміка відсоткових ставок по банківським кредитам та депозитам; умови кредитування тощо.

3. Демографічні: структура населення та трудових ресурсів; міграційні процеси; динаміка рівня реальних доходів населення; показники зайнятості та безробіття.

4. Політично-правові: стабільність діяльності уряду; зміни законодавства, державне регулювання економіки; державне регулювання конкуренції в галузі тощо.

5. Технологічні; революційні технологічні зміни і відкриття останніх десятиліть; комп'ютеризація та цифровізація діяльності; нові види зв'язку, транспорту.

6. Інші: стихійні лиха; форс мажорні обставини.

До внутрішніх чинників, які здійснюють на вплив на фінансову стійкість підприємства відносять:

1. Операційні: ефективність маркетингової та збутової діяльності; структура та динаміка поточних витрат; рівень застосування та стан основних засобів; ефективність виробничого менеджменту; розмір та політика формування запасів підприємства; контроль якості продукції, стадія життєвого циклу продукції та підприємства.

2. Інвестиційні: наявність інвестиційних проектів та інвестиційних ресурсів; показники інвестиційної активності підприємства; ефективність інвестиційного менеджменту.

3. Фінансові: ефективність фінансової стратегії; структура та динаміка активів; структура та динаміка капіталу; вартість капіталу; частка позикового капіталу тощо.

Зовнішні та внутрішні чинники впливу на фінансову стійкість підприємства відрізняються механізмом реагування на них підприємством.

Підприємство не може впливати на дію зовнішніх чинників, так як вони не залежать від діяльності підприємства, а пов'язані з характером державного регулювання та розвитку економіки в цілому. Тому їм потрібно приділити більше уваги для забезпечення своєчасного реагування та пристосування до змін.

В залежності від ступеня значущості виділяють чинники I (базові), II (похідні) та III рівнів (деталізуючі).

Чинники I рівня – це узагальнюючі, або базові, чинники, які є результатом впливу чинників II і III рівнів і водночас виступають генератором взаємодії інших дрібних чинників.

До чинників I рівня відносять фазу економічного розвитку системи; стадію життєвого циклу підприємства.

Фаза економічного циклу розвитку економічної системи є основним зовнішнім чинником, який впливає на фінансову стійкість підприємства.

Залежно від фази економічного розвитку системи різними будуть темпи реалізації продукції, виробництва, їх співвідношення, рівень доходів підприємства та населення, інвестицій підприємства в товарні запаси. Так, у часи економічної кризи темпи реалізації продукції менші від темпів виробництва, зменшуються вкладення в товарні запаси, що призводить до ще більш значного скорочення реалізації й одночасного зменшення рівня доходів населення та доходів підприємства. Отже, знижуються платоспроможність і ліквідність підприємств, що неодмінно негативно відобразиться на його фінансовій стійкості.

Другим базовим чинником I рівня виступає стадія життєвого циклу підприємства. Вона є основним чинником для визначення загальноекономічної мети діяльності суб'єкта господарювання, для досягнення якої спрямовуватимуться всі його інші стратегії (фінансова

стратегія, стратегія управління обсягами діяльності, стратегія управління власним і позиковим капіталом).

Особливу увагу слід приділяти з'ясуванню специфіки кожної стадії, його розвитку, так як специфіка окремої стадії розвитку підприємства впливати також на його потенційні можливості із забезпечення обсягів діяльності, а звідси – величини прибутку, утворення приросту активів і їх фінансування за рахунок окремих джерел, зокрема власними фінансовими ресурсами в необхідній кількості з метою самофінансування й водночас опосередковано формуватиме певний ступінь фінансової стійкості та стабільності фінансової діяльності підприємства.

Чинники II рівня є похідними. Вони виступають результатом дії основоположних, тобто базових, чинників (фази економічного розвитку системи й стадії життєвого циклу підприємства). Чинники II рівня, або похідні згруповані на рис.1.2.

Рис.1.2. Чинники II рівня

Джерело: складено автором за [1, с. 148]

Варто також зазначити, що чинники II рівня можуть бути зовнішніми та внутрішніми.

Вплив зовнішніх чинників пов'язаний із характером державного регулювання (фінансова, податкова, амортизаційна, грошово-кредитна, соціальна й демографічна політика тощо). Від напрямів, ступеня відповідності видів, методів цього регулювання та фази економічного циклу залежатимуть характер і глибина впливу деталізаційних чинників (чинників III рівня).

Внутрішні похідні чинники II рівня включають стратегію управління обсягами діяльності підприємства, політику управління його активами, власним і позиковим капіталом та забезпечують фінансову стійкість.

Розробка стратегії передбачає визначення загальної потреби в активах, їх оптимальної структури при одночасному визначенні джерел фінансування цієї потреби й оптимізації структури капіталу, що, зі свого боку, є гарантом досягнення ефективної пропорційності між коефіцієнтом фінансової прибутковості та коефіцієнтом фінансової стійкості підприємства.

Досягнення потрібного співвідношення між коефіцієнтом прибутковості й коефіцієнтом фінансової стійкості має бути основною метою підприємства, так як цей чинник сприяє збільшенню його ринкової вартості.

Чинники III рівня є деталізаційними. За їх допомогою з'ясовують і визначають механізм впливу на фінансовий стан підприємства похідних чинників. До чинників III рівня, або деталізаційних, відносять рівень конкуренції; рівень інфляції; склад та структуру активів; стратегію управління власними фінансовими ресурсами й позиковим капіталом; стратегію управління ризиком.

Вплив чинників III рівня на фінансову стійкість буває різним. Тому одним із найважливіших внутрішніх чинників фінансової стійкості є оптимізація складу (структури) активів підприємства.

Подібним за своїм впливом є також правильний вибір стратегії управління активами. Значною мірою фінансова стійкість підприємства

залежить від якості політики управління поточними активами, від того, який загальний обсяг оборотних коштів має підприємство, який розмір запасів й активів у грошовій формі. При зменшенні виробничих запасів та зростанні ліквідних активів підприємство може отримувати більший обсяг прибутку за рахунок залучення в оборот додаткових коштів, однак разом із цим виникає ризик неплатоспроможності підприємства. Оптимізація управління поточними активами полягає в тому, щоб забезпечити достатньо високий рівень прибутковості активів при одночасній мінімізації ризику втрати платоспроможності, ліквідності та фінансової стійкості.

Другим за своєю значущістю внутрішнім чинником III рівня є стратегія управління капіталом – оптимізація складу й структури джерел фінансування активів, власних фінансових ресурсів, а також правильний вибір політики управління ними. Зі зростанням обсягу власних фінансових ресурсів за рахунок внутрішніх джерел зростають також потенційні можливості підприємства. Важливим є як загальний розмір прибутку, так і структура його розподілу, а саме та частка, яка спрямовується на реінвестиційні цілі. Тому політика розподілу й застосування прибутку – один з основних внутрішніх деталізаційних чинників, які впливають на фінансову стійкість суб'єкта господарювання.

На фінансову стійкість підприємства впливають також кошти, які додатково залучаються на ринку позичкового капіталу. Зростання суми позикового капіталу, з одного боку, приводить до зростання прибутковості власного капіталу, а з іншого – занадто велика частка позикового капіталу неодмінно призводить до зменшення фінансової стійкості підприємства, зростання ризиків утрати платоспроможності й фінансової незалежності. У зв'язку з цим важливим є чинник правильного застосування ефекту від фінансового левериджу та забезпечення оптимізаційної структури капіталу.

Вплив зовнішніх чинників III рівня на фінансову стійкість особливо помітний на стадії кризового періоду економіки. Із фінансовою стійкістю

підприємства тісно пов'язаний платоспроможний попит населення, так як зростання обсягу попиту є стимулом для розширення обсягу його діяльності.

Розширення діяльності підприємства вимагає зростання активів підприємства, яке, зазвичай, зумовлює потребу в пошуку додаткових джерел фінансування. Залучення додаткових джерел фінансування призводить до змін у структурі джерел фінансування активів, а отже, впливає відповідно на ступінь фінансової стійкості підприємства.

Таким чином, підприємства, які прагнуть втримати свою позицію в умовах впливу на їх діяльність дестабілізуючих чинників та жорсткої ринкової конкуренції, мають проводити постійний моніторинг чинників внутрішнього і зовнішнього середовища та відповідно до цього коригувати свою стратегію розвитку, зокрема й щодо забезпечення їх фінансової стійкості на ринку.

Варто зазначити, що в сучасних реаліях екзогенні фактори чинять здебільшого негативний вплив на фінансову стійкість вітчизняних підприємств. Пандемія та російська агресія призвели до ситуації, коли задля виживання підприємства управлінці змушені насамперед коригувати дію внутрішніх чинників, зокрема підвищувати ефективність внутрішніх бізнес-процесів та впливати на ризики їх здійснення.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПРОВІДНИХ ПІДПРИЄМСТВ КОРПОРАТИВНОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ

2.1. Сучасний стан корпоративного сектору України: проблеми та перспективи

Розглядаючи корпоративний сектору як найважливішу складову національної економіки, можна зробити висновок про те, що його діяльність впродовж останніх років характеризується складною динамікою та низьким рівнем ефективності. Так, станом на 1 січня 2022 року підприємств із корпоративним типом управління в Україні налічується 612 693 од., що складає 48,9% від загальної кількості юридичних осіб. Корпоративний сектор України, на відміну від зарубіжної практики, не обмежується виключно акціонерними товариствами.

До вітчизняних підприємств корпоративного типу управління відносять значно більшу кількість організаційних форм, зокрема: товариства з обмеженою, додатковою або повною відповідальністю, командитні товариства, асоціації, корпорації, консорціуми, концерни та інші об'єднання юридичних осіб. Детальна інформація про динаміку зміни кількості банків суб'єктів корпоративного сектору відображена нижче, в табл.2.1, а структура представлена на рисунку 2.1.

В Україні кількість підприємств та організацій (ЄДРПОУ) на 01 січня 2022 року становила 1 млн 251 тис. 673 од., у тому числі з формою корпоративного управління – 612 тис. 693 од. [2]. При цьому, найбільша кількість суб'єктів ЄДРПОУ зареєстрована у м. Києві – 285 тис. 785 од., Дніпропетровській обл. – 95 тис. 220 од., Донецькій – 87 тис. 107 од., Одеській – 77 тис. 160 од., Харківській – 74 тис. 661 од.

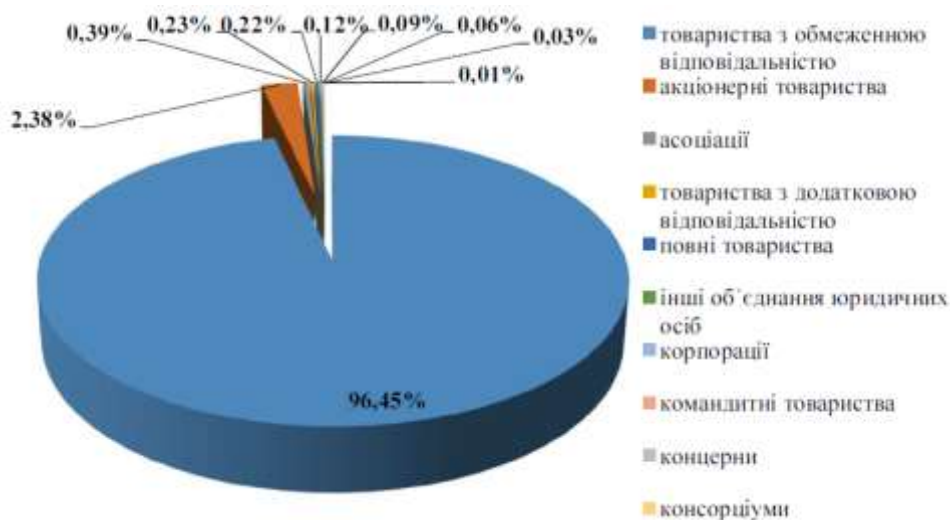

Рис.2.1 Частка юридичних осіб за організаційними формами господарювання станом на 01.01.2022 р.

Джерело: складено авторами на основі [36]

Світовий досвід наукового пошуку у сфері корпоративного управління доводить, що його найвищою та найдієвішою формою є акціонерні товариства. В Україні на них припадає лише 2,38 % від загальної кількості підприємств корпоративного сектору. Його більшу частку, а саме 96,45 % складають товариства з обмеженою відповідальністю. Впродовж періоду дослідження спостерігається тенденція щодо поступового зниження загальної кількості акціонерних товариств, командитних товариств, концернів та інших об'єднань юридичних осіб. Така ситуація виникла в результаті реорганізації акціонерних товариств в інші, більш економічно вигідні, організаційно-правові форми.

Оскільки АТ є організаційною формою об'єднання великого капіталу, а в Україні переважають малі та середні форми бізнесу, де розмір статутного капіталу не досягає потрібного рівня для створення або утримання даної форми, тому перевагу надають іншим організаційно-правовим формам господарювання.

Також значний вплив на цю ситуацію має встановлення законодавчою владою кількості мінімальних заробітних плат, яку повинен у собі вміщувати статутний фонд товариств. Залежність величини статутного капіталу від

розміру мінімальної заробітної плати сприяє реорганізації АТ у товариства з обмеженою відповідальністю, саме таку динаміку ми можемо спостерігати в табл.2.1.

Таблиця 2.1

Показники корпоративного сектору України за організаційними формами
станом за 2018-2022 роки

Вид об'єднання	2018 р.	2019 р.	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Темп приросту 2022/2018 (%)
Акціонерне товариство	23501	15811	15471	15030	14597	62,11
Товариство з обмеженою відповідальністю	500 131	464 833	501 917	545 706	590 957	118,16
Товариство з додатковою відповідальністю	1542	1320	1351	1406	1465	95,0
Повне товариство	1946	1340	1364	1366	1333	68,50
Командитне товариство	601	386	385	382	377	62,73
Асоціація	3099	2218	2284	2352	2391	77,15
Корпорація	782	564	563	558	559	71,48
Консорціум	90	65	66	70	76	84,44
Концерн	330	195	195	193	188	56,97
Інші об'єднання юридичних осіб	1299	761	760	755	750	57,74
Разом	533 321	487 493	524 356	567 818	612 693	114,88

Примітка. Дані наведено без урахування тимчасово окупованої території АРК Крим та м. Севастополя.

Джерело: складено автором на основі [36]

Дані табл.2.1 дають змогу стверджувати, що з 2019 року, кількість товариств з обмеженою відповідальністю збільшилася з 464 тис. 833 од. до 590 тис. 957 од. у 2022 році. Це пояснюється тим, що розмір їх статутного капіталу не обмежується. Найменш поширеною правовою формою організації корпоративних структур є консорціуми, вона складає лише 0,01 % від підприємств із корпоративним типом управління, що складає 76 од. по Україні.

Вважаємо за необхідне зазначити, що впродовж аналізованого періоду змінювалась лише кількість суб'єктів, а саме збільшилася на 79 тис. 372 од. і на 1 травня 2022 року становила – 612 тис. 693 од. При цьому структура

розподілення суб'єктів корпоративного сектору в розрізі організаційно-правових форм суттєво не змінилась.

За табл. 2.2 ми можемо відслідкувати динаміку розподілення кількості підприємств за основними видами діяльності. Треба зауважити, що впродовж аналізованого періоду кількість підприємств змінювалась досить нерівномірно. З 2018 по 2021 роки загальна кількість підприємств зменшилась з 307 тис. 769 од. до 305 тис. 374 од. Якщо у 2019 році порівняно 2018 роком кількість підприємств за видами економічної діяльності постійно коливалась, то у 2020 році ми можемо спостерігати різке скорочення кількості суб'єктів господарювання по всій наведеній галузевій структурі економіки України. Але вже у 2021 році відбулося зростання кількості підприємств корпоративного сектору. Передусім така ситуація пов'язана з нестабільністю економічного, військово-політичного стану в країні, процесами злиття та поглинання підприємств, девальвацією національної грошової валюти.

Таблиця 2.2

Кількість підприємств за видами економічної діяльності у 2018–2021 рр.

Вид економічної діяльності	Кількість підприємств			
	2018 р.	2019 р.	2020 р.	2021 р.
Сільське, лісове та рибне господарство	46 012	46 744	44 998	50 184
Промисловість	42 187	42 564	38 555	42 333
Будівництво	29 785	29 165	24 333	27 403
Торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	93 972	93 643	82 192	90 140
Операції з нерухомим майном	31 201	32 719	30 913	33 256
Професійна, наукова та технічна діяльність	30 028	29 780	24 853	27 468
Інформація та телекомунікації	13 319	13 617	11 932	13 409
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	14 909	15 148	13 716	15 217
Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	1946	2089	1705	1958
Фінансова та страхова діяльність	4410	4333	3786	4006
Разом	307769	309802	276983	305374

Примітка. Дані наведено без урахування тимчасово окупованої території АРК Крим та м. Севастополя.

Джерело: складено автором на основі [36]

За видами економічної діяльності найбільша кількість підприємств (90 тис. 140 од.), станом на 2021 рік, займалась торгівлею, ремонтом автотранспортних засобів і мотоциклів, 50 тис. 184 од. – сільським, лісовим та рибним господарством, 42 тис. 333 од. – промисловістю (табл.2.3).

Таблиця 2.3

Кількість зайнятих працівників на підприємствах за видами економічної діяльності у 2018–2021 рр.

Вид економічної діяльності	Кількість зайнятих працівників			
	2018 р.	2019 р.	2020 р.	2021 р.
Сільське, лісове та рибне господарство	628,9	597,6	614,3	599,9
Промисловість	2429,6	2252,1	2176,9	2123,0
Будівництво	286,1	248,1	247,0	256,2
Торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	1015,2	925,7	927,8	980,8
Операції з нерухомим майном	172,2	167,7	164,2	164,4
Професійна, наукова та технічна діяльність	232,2	203,4	195,0	192,4
Інформація та телекомунікації	192,7	166,4	157,1	157,3
Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	31,2	31,3	28,0	26,9
Фінансова та страхова діяльність	61,8	54,6	65,2	62,0
Разом	5812,2	5423,4	5340,7	5323,4

Примітка. Дані наведено без урахування тимчасово окупованої території АРК Крим та м. Севастополя.

Джерело: складено автором на основі [36]

Чисельність офіційно зайнятих працівників на підприємствах за підсумками 2021 року становила 5323,4 тис. осіб, що 8,41% менше в порівнянні з 2018 роком. Головною причиною такої ситуації є зменшення на 0,8% кількості корпоративних підприємств за 4 роки. Найбільша кількість працівників була зайнята у сфері промисловості – 2123,0 тис. осіб, торгівлі та ремонту транспортних засобів – 980,8 тис. осіб та сільському господарстві – 599,9 тис. осіб.

Одним із найважливіших показників, що відображає ефективність використання ресурсів підприємством у процесі своєї діяльності є фінансові результати.

Впродовж 2018 та 2019 років спостерігалось погіршення результатів господарської діяльності – підприємствами отримано збитків у розмірі -572 713,7 млн грн. та -356 044,5 млн грн. відповідно (табл.2.4). Така ситуація була зумовлена нестабільністю національної валюти, зменшенням платоспроможності населення, зменшення обсягів реалізації товарів, робіт та послуг, що в, свою чергу, впливає на зниження прибутку підприємств. Проте вже у 2020–2021 роках відбулися певні покращення. Так, фінансовий результат від операційної діяльності вітчизняних суб'єктів господарювання на кінець 2021 рік становив 180 126,1 млн грн.

Таблиця 2.4

Чистий прибуток (збиток) підприємств за видами економічної діяльності у
2018–2021 рр., млн грн.

Вид економічної діяльності	Чистий прибуток (збиток)				Темп приросту 2021/2018 (%)
	2018 р.	2019 р.	2020 р.	2021 р.	
Сільське, лісове та рибне господарство	21 481,3	102 849,1	90 613,2	79061,9	368,05
Промисловість	-178 730,9	-188 267,9	-24 724,7	54 143,7	30,29
Будівництво	-27 948,8	-25 861,9	-10 553,0	-5259,1	18,82
Торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	-133 219,4	-88 161,0	-4841,8	25 600,0	19,22
Операції з нерухомим майном	-105 425,7	-64 369,0	-43 900,2	-14922,9	14,15
Професійна, наукова та технічна діяльність	-100 347,2	-48 656,0	22 842,0	32 090,1	31,98
Інформація та телекомунікації	-17 137,1	-12 590,2	1750,6	11 842,1	69,10
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	-22 591,6	-17 847,8	7408,7	-16 449,7	72,81
Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	-3244,0	-3566,3	-1599,5	-2287,1	70,50
Фінансова та страхова діяльність	-5550,3	-9573,5	-670,8	16 307,1	293,81
Разом	-572 713,7	-356 044,5	36 324,5	180 126,1	31,45

Примітка. Дані наведено без урахування тимчасово окупованої території АРК Крим та м. Севастополя.

Джерело: складено автором на основі [36]

Отже, при збереженні параметрів розвитку вітчизняного корпоративного сектору економічне відставання України від розвинутих країн світу буде тільки збільшуватись.

2.2. Аналіз показників фінансової стійкості провідних підприємств сфери корпоративного сектору України

Для аналізу показників фінансової стійкості ми обрали три відомих вітчизняних підприємства сфери корпоративного сектору України, а саме: ПАТ «Укртелеком», «НОВА ПОШТА» та ПАТ «АРСЕЛОРМІТАЛ».

Кожне з цих підприємство є провідним оператором у своїй галузі. Так, ПАТ «Укртелеком» (рис.2.2) є провідним національним оператором зв'язку, який надає послуги телефонного та інтернет зв'язку в Україні.

Рис.2.2. Логотип ПАТ «Укртелеком»

Джерело: [2]

Центральним структурним підрозділом АТ «Укртелеком» є корпоративний центр, який знаходиться за адресою: м. Київ, бульв. Т. Шевченка, 18. Відповідно до структури, філії ПАТ «Укртелеком» підпорядковані директору ПАТ «Укртелеком»: підпорядковані філії: Вінницька, Волинська, Дніпропетровська, Житомирська, Закарпатська, Запорізька, Івано-Франківська, Кримська, Луганська, Львівська, Миколаївська, Одеська, Полтавська, Рівненська, Сумська, Тернопільська,

Харківська, Херсонська, Хмельницька, Черкаська, Чернігівська, Чернівецька, Київська міська філія.

Діяльність досліджуваної компанії за останні роки можна охарактеризувати такими показниками:

- послуги Інтернет компанія пропонує у понад 3,3 тис населених пунктах країни;
- більше 60 тис км ВОЛЗ (за 2020 р. додано 10 тис км);
- 2 дата-центри загальною ємністю 5,8 тис units;
- 10 тис об'єктів нерухомості по всій країні;
- один з найбільших платників податків та зборів в Україні – майже 1,9 млрд. грн.;
- 270 тис домогосподарств отримали можливість підключення до оптичної мережі у 2020;
- 2,2 млн абонентів фіксованої телефонії;
- понад 1 млн абонентів Інтернет;
- 66 тис абонентів IPTV;
- понад 23 тис ліній хмарних АТС;
- 14,9 тис співробітників;
- 720 тис домогосподарств – загальне покриття мережею оптичного Інтернету.

У 2020 р. АТ «Укртелеком» продовжував успішно втілювати стратегію трансформації та подальшого розвитку компанії шляхом підвищення операційної ефективності, розвитку та модернізації технічної інфраструктури. Ефективне управління компанією забезпечило у 2020 р. високий рівень прибутковості та стабільність її фінансових показників. Загальний дохід Укртелекому за результатами 2020 р. склав понад 6,2 млрд. грн. EBITDA склала 1,7 млрд. грн. Маржа EBITDA зросла до 27,3%.

Пандемія, що, на жаль, охопила світ минулого року, вимагала швидкісних дій та нестандартних рішень. Уже в перші дні встановлення карантину та запровадження посилених протиепідемічних заходів в Україні

«Укртелеком» сформував локальні штаби з протидії поширенню інфекції COVID19 та мінімізації її впливу на операційну діяльність компанії і здоров'я працівників, організував можливість для тисяч співробітників працювати віддалено у захищеному віртуальному середовищі, підвищив пріоритетність вирішення інцидентів на мережі, що впливають на безперервність IP-послуг для ключових об'єктів соціальної інфраструктури: закладів охорони здоров'я, служб з надзвичайних ситуацій, аптек, правоохоронних органів тощо. Завдяки роботі колег з технічної дирекції швидкість відновлення інтернет-з'єднання після аварій на таких об'єктах зросла на 25%. Загалом 2020 р. змусив світ переглянути роль телекомунікаційних послуг у повсякденному житті, збагачуючи нас, як найбільшого оператора фіксованих телекомунікацій, новим досвідом, створюючи передумови для нових досягнень та подальшого розвитку.

Долаючи виклики року, «Укртелеком», дотримуючись необхідних карантинних заходів, разом з європейськими партнерами, завершив будівництво рекордної кількості волоконно-оптичних ліній зв'язку – майже 10 тис км. Завдяки проектам з розвитку нової мережі та модернізації існуючої компанія з року в рік нарощує доходи від надання послуг Інтернету. За результатом 2020 р. вони збільшилися на 7% до понад 2 млрд грн. Станом на кінець року нова оптична мережа Укртелекому дає можливість підключення до послуг швидкісного Інтернету, IP-телефонії та сучасного Інтерактивного TV для 720 тис домогосподарств. Водночас, завдяки спільним зусиллям товариства, доступ до швидкісного оптичного Інтернету у 2020 р. отримала і низка об'єктів соціальної інфраструктури, зокрема, 135 об'єднаних територіальних громад, понад 200 медичних закладів, майже 500 навчальних та 250 об'єктів бізнес-концентрації. Географія надання послуг доступу до Інтернету та передачі даних охоплює 3322 населених пункти.

Разом з цим залишаються і фактори, що стримують розвиток компанії. Незважаючи на системні заходи з посилення та удосконалення фізичної та технічної охорони власних кабельних мереж, масові викрадення та зловмисні

пошкодження телефонного кабелю й обладнання тривають. Протягом минулого року зафіксовано 7,5 тис випадків зловмисних посягань на мережі «Укртелекому». Збитки від таких інцидентів з урахуванням вартості робіт з відновлення та втрати тарифних доходів на час відсутності послуг сягають сотень мільйонів гривень щороку. Варто сказати і про ще одне проблемне питання – це заборгованість держави за послуги, надані пільговим категоріям громадян, яка станом на початок цього року становить майже 120 млн грн. Ці кошти можна було б використати на розвиток телекомунікаційної мережі у більш ніж сотня населених пунктах.

Відповідно до звітів компанії у 2020 р. за структурою асортименту послуг компанії можемо визначити, що найбільшим попитом користуються послуги «фіксований доступ до мережі Інтернет». Більш детально структуру асортименту зобразимо на рис. 2.3.

Рис.2.3. Структура асортименту послуг компанії ПАТ «Укртелеком»

Джерело: побудовано автором на основі [3]

Другим підприємством, яке ми будемо досліджувати є компанія «Нова Пошта» (рис.2.4) – провідний логістичний оператор в Україні, який надає широкий спектр послуг з доставки товарів та логістики.

Рис.2.4. Логотип компанії «Нова Пошта»

Джерело: [35]

Заснована у 2001 році «Нова Пошта» – українська компанія, що забезпечує сервіс експрес-доставки документів, вантажів і посилок для фізичних та юридичних осіб. Група «Нова Пошта» пропонує своїм клієнтам – як юридичним особам, так і приватним особам – повний спектр логістичних і поштових послуг. У Групу входять українські та закордонні підприємства, які схематично представлені на рис.2.5.

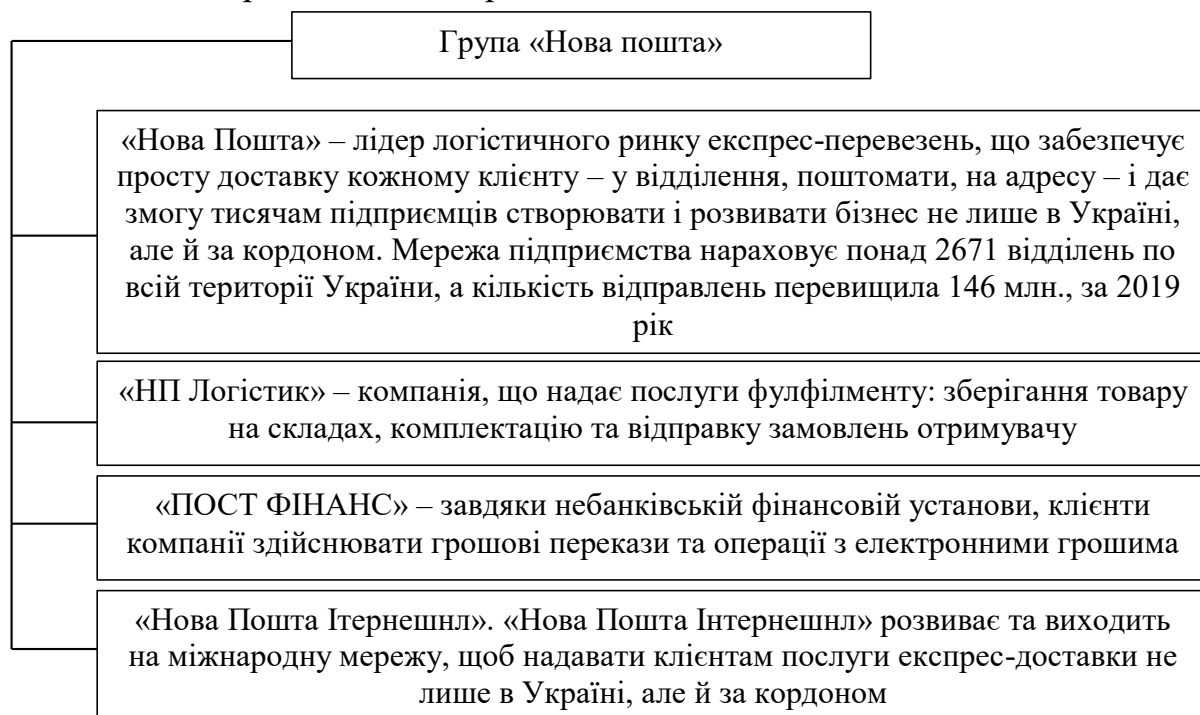

Рис. 2.5. Структура Групи «Нова Пошта»

Джерело: складено за [35]

Група «Нова Пошта» працює із дотриманням усіх норм українського законодавства. У сукупності, Група перерахувала в бюджет країни близько 1,5 млрд. грн. податків і зборів за останні роки.

Послуги, що надає «Нова пошта» можна класифікувати наступним чином (рис.2.6).

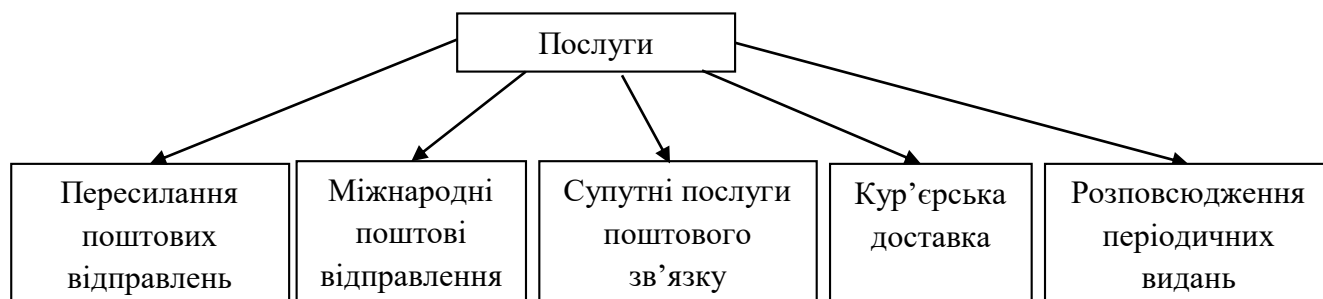

Рис.2.6. Послуги, що надає «Нова пошта»

Джерело: складено за [35]

Компанія ТОВ «Нова Пошта» пропонує наступні технології доставки (рис.2.7).

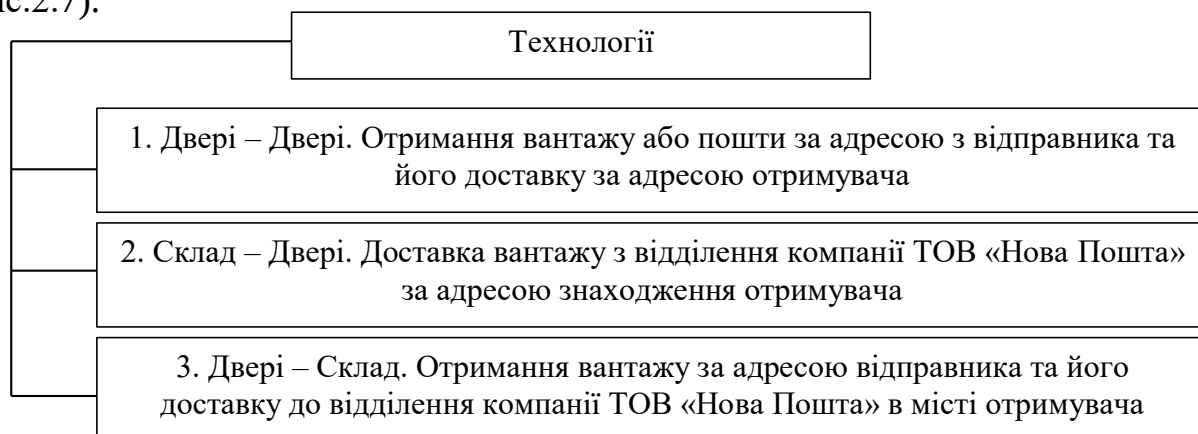

Рис. 2.7. Технології доставки «Нова Пошта»

Джерело: складено за [35]

Останнім досліджуваним підприємством є акціонерне товариство ПАТ «Арселормітал Кривий Ріг» (рис.2.8), що є найбільшим виробником залізорудної руди та сталі в Україні. Заснована в 1930 році, компанія виробляє сталеві вироби для ринків України та світу, включаючи продукцію для автомобільної, будівельної та енергетичної промисловості. Компанія є

частиною глобальної корпорації ArcelorMittal зі штаб-квартирою в Люксембурзі.

Рис.2.8 Логотип ПАТ «Арселормітал Кривий Ріг»

Джерело: [22]

В загальній структурі виробництва за 2020 рік найбільш питому вагу займав видобуток руди – 24,5% (рис.2.9).

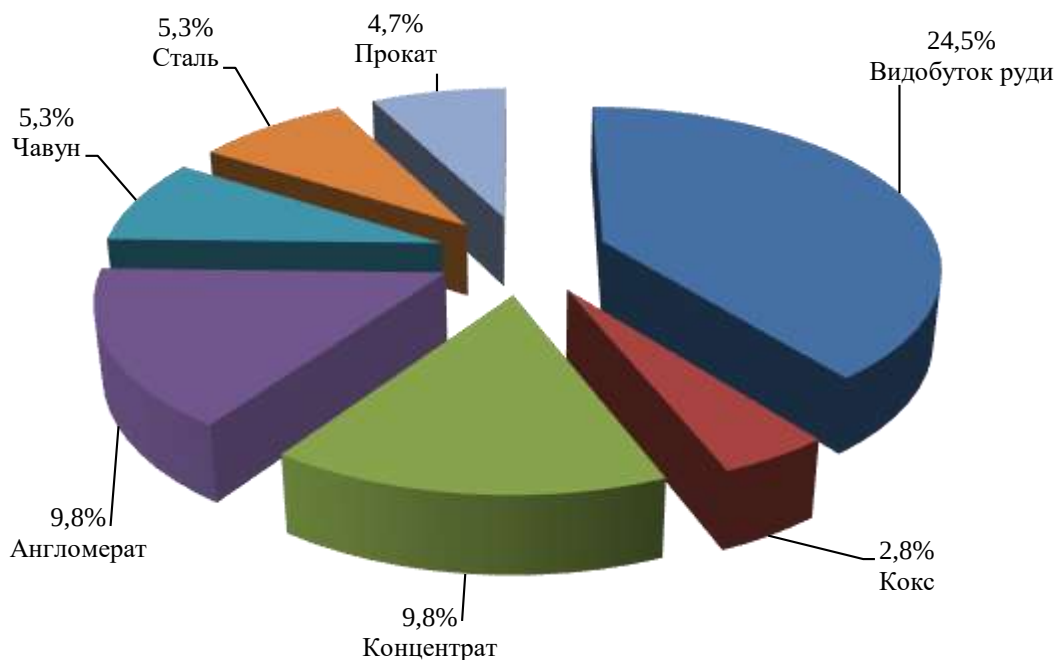

Рис.2.9 Обсяги виробництва основних видів продукції ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» за 2020 рік, %

Джерело: складено за [22]

На основі фінансової звітності зазначених підприємств були розраховані показники фінансової стійкості (табл. 2.5), а також ліквідності та платоспроможності, і саме ці дані будуть слугувати для узагальнення ситуації по всій Україні.

Для аналізу були взяті дані за останні 5 років, тобто з 2017 до 2021 (Додатки Б, В, Г).

Таблиця 2.5

Порівняльна таблиця показників фінансової стійкості досліджуваних корпорацій за 2017–2021

Показник	Значення														
	НОВА ПОШТА					ПАТ «Укртелеком»					АРСЕЛОРМІТТАЛ				
	2017	2018	2019	2020	2021	2017	2018	2019	2020	2021	2017	2018	2019	2020	2021
Коефіцієнт автономії	0,32	0,33	0,43	0,41	0,43	0,61	0,66	0,58	0,53	0,55	0,31	0,41	0,58	0,53	0,42
Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	0,68	0,67	0,57	0,59	0,57	0,39	0,34	0,42	0,47	0,45	0,69	0,59	0,42	0,47	0,58
Коефіцієнт співвідношення позикового та власного капіталу	2,08	2,00	1,31	1,43	1,31	0,65	0,51	0,74	0,88	0,83	2,18	1,44	0,73	0,88	1,38
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,54	0,64	0,66	0,65	0,50	0,23	0,35	0,71	0,62	0,58	0,25	0,78	0,45	0,56	0,49
Коефіцієнт фінансової залежності	3,08	3,00	2,31	2,43	2,31	1,65	1,51	1,74	1,88	1,83	3,18	2,44	1,73	1,88	2,38
Коефіцієнт фінансової стабільності	0,48	0,50	0,76	0,70	0,76	1,55	1,95	1,36	1,14	1,20	0,46	0,69	1,37	1,14	0,72
Коефіцієнт маневреності робочого капіталу	0,77	0,43	0,35	0,38	0,26	0,79	0,58	0,47	0,51	0,46	4,38	1,09	1,32	0,57	0,67
Коефіцієнт залучених джерел в необоротних активах	0,77	0,80	0,77	0,77	0,68	0,14	0,18	0,63	0,55	0,53	0,55	0,80	0,35	0,32	0,60
Коефіцієнт довгострокового залучення позикових коштів	0,60	0,59	0,54	0,53	0,52	0,12	0,12	0,33	0,32	0,32	0,47	0,47	0,23	0,17	0,43

Продовження табл.2.5

Коефіцієнт довгострокових зобов'язань	0,73	0,72	0,88	0,80	0,81	0,20	0,27	0,65	0,54	0,57	0,41	0,61	0,41	0,23	0,55
Коефіцієнт поточних зобов'язань	0,27	0,28	0,12	0,20	0,19	0,80	0,73	0,35	0,46	0,43	0,59	0,39	0,59	0,77	0,45
Коефіцієнт забезпечення власними коштами	- 0,90	- 0,68	- 0,61	- 0,52	- 0,77	0,13	0,29	0,24	0,14	0,11	- 0,43	- 0,08	0,17	0,29	- 0,25
Коефіцієнт фінансового левериджу	1,53	1,45	1,16	1,14	1,07	0,13	0,14	0,48	0,47	0,47	0,90	0,89	0,30	0,21	0,76
Коефіцієнт забезпечення запасів робочим капіталом	1,30	2,35	2,87	2,62	3,80	1,26	1,73	2,14	1,98	2,17	0,23	0,92	0,76	1,74	1,49
Коефіцієнт фінансової стійкості	0,82	0,82	0,93	0,88	0,89	0,69	0,75	0,85	0,78	0,81	0,60	0,77	0,75	0,64	0,74

Джерело: складено автором на основі даних фінансової звітності [3; 22; 35]

Коефіцієнт автономії, або фінансової незалежності, показує, який відсоток активів підприємство здатне профінансувати за рахунок власного капіталу. Бажаним є значення 0,4-0,6 для даного показника. За табл.2.5 бачимо, що для всіх компаній в досліджуваний період цей показник знаходиться в нормі і лише незначно відхиляється у 2017 для «НОВА ПОШТА» та ПАТ «АРСЕЛОРМІТАЛ».

Коефіцієнт концентрації позичкового капіталу характеризує залучення позик для зростання рентабельності компанії, тобто який відсоток активів фінансується за рахунок позичкового капіталу. Значення коефіцієнта для досліджуваних корпорацій знаходяться в межах нормативних, якими приблизно вважаються 0,4-0,6

За коефіцієнтом співвідношення позикового та власного капіталу можемо визначити, що у компанії «НОВА ПОШТА» на кожен долар власних коштів залучено в середньому 1,63 дол. позичених коштів. Протилежна ситуація у ПАТ «Укртелеком», а от ПАТ «АРСЕЛОРМІТАЛ» у 2017-2018 мала більше залучених коштів, а з 2019 по 2020 нарощувала власний капітал.

Коефіцієнт маневреності власного капіталу за всіма компаніями за весь період продемонстрував, що компанії мають достатньо власних коштів для

фінансування необоротних активів та частини оборотних.

Коефіцієнт фінансової залежності показав, що на кожен долар власного капіталу компанії застосовують від 1,5 до 3 дол. фінансових ресурсів, що є цілком прийнятним.

Коефіцієнт фінансової стабільності є співвідношенням власних коштів та запозичених. Нормативним для є значення більше за 1. Такому цілком відповідають компанії ПАТ «Укртелеком» та у 2019- 2020 ПАТ «АРСЕЛОРМІТАЛ», а от «НОВА ПОШТА» постійно має дещо нижчий показник, хоча він має позитивну динаміку. Проте зарано говорити про високий рівень банкрутства компанії, адже 60-70% фінансових ресурсів «НОВА ПОШТА» відносяться до зобов'язань, і при цьому вона генерує додатній грошовий потік, що не спричинює ускладнень при погашенні зобов'язань.

Коефіцієнт маневреності робочого капіталу продемонстрував, що запаси займають найбільшу частку в чистому оборотному капіталі у компанії «НОВА ПОШТА» та ПАТ «Укртелеком», а до 2020 у ПАТ «АРСЕЛОРМІТАЛ» запаси значно перевищували робочий капітал, особливо у 2017.

За коефіцієнтами залучених джерел в необоротних активах та довгострокового залучення позикових коштів бачимо 3 різні тактики у компаній. «НОВА ПОШТА» демонструє стабільність при застосуванні довгострокових зобов'язань для фінансування активів, ПАТ «Укртелеком» підвищує інвестиційну активність за допомогою залучення довгострокових позик, а ПАТ «АРСЕЛОРМІТАЛ» навпаки її знижувала до 2021 року.

За розрахунками коефіцієнтів довгострокових та поточних зобов'язань можна зробити висновки про те, що «НОВА ПОШТА» досить сильно залежить від довгострокових позик, як і ПАТ «Укртелеком» з 2019 року, а ПАТ «АРСЕЛОРМІТАЛ» навпаки зменшувала до 2021 свою залежність від зазначених позик і застосовувала більше короткострокові.

Коефіцієнт забезпечення власними коштами продемонстрував, що

МПХ не здатна фінансувати оборотний капітал за рахунок власних оборотних коштів. Обернена ситуація у ПАТ «Укртелеком», а от ПАТ «АРСЕЛОРМІТАЛ» була здатна на таке фінансування у 2019-2020.

Розрахунки коефіцієнту фінансового левериджу показали, що обрані підприємства залежать від довгострокових зобов'язань, проте «НОВА ПОШТА» має найбільшу залежність, що може вказувати на підвищений ризик у структурі капіталу.

Коефіцієнт забезпечення запасів робочим капіталом для всіх підприємств за обраний період цілком відповідає нормі, що свідчить про достатній рівень покриття матеріальних оборотних активів.

Як підсумок, коефіцієнт фінансової стійкості продемонстрував здатність всіх компаній залишатись платоспроможними і здатними профінансувати за рахунок власного та довгостроково залученого капіталу свої активи.

Фінансова стійкість підприємства напряму пов'язана з його платоспроможністю (ліквідністю), тому варто розглянути також показники ліквідності досліджуваних компаній (табл. 2.6).

За коефіцієнтом абсолютної ліквідності можна зрозуміти, що всі три підприємства мають різні можливості щодо погашення короткострокової заборгованості у короткий період. Значення цього коефіцієнта для ПАТ «Укртелеком» знаходиться в нормі, а «НОВА ПОШТА» не зовсім раціонально використовує свої фінансові ресурси, оскільки значення досить високе. Показник для ПАТ «АРСЕЛОРМІТАЛ» вийшов занижений, проте робити висновки про низьку здатність погашення боргів поки ще зарано.

Значення коефіцієнта швидкої ліквідності для всіх досліджуваних корпорацій свідчать про те, що НОВА ПОШТА, ПАТ «Укртелеком» та ПАТ «АРСЕЛОРМІТАЛ» здатні погасити короткострокові боргові зобов'язання за умови, що вчасно буде погашена дебіторська заборгованість.

Коефіцієнт загальної ліквідності показав, що всі зазначені підприємства матимуть змогу погасити короткострокові зобов'язання за

допомогою оборотних активів.

Таблиця 2.6

Порівняльна таблиця показників ліквідності досліджуваних корпорацій у
2017–2021 рр.

Показник	Значення														
	НОВА ПОШТА					ПАТ «Укртелеком»					АРСЕЛОРМІТАЛ				
	2017	2018	2019	2020	2021	2017	2018	2019	2020	2021	2017	2018	2019	2020	2021
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,16	0,41	0,82	0,66	0,87	0,28	0,16	0,49	0,28	0,16	0,10	0,12	0,13	0,06	0,10
Коефіцієнт швидкої ліквідності	1,23	1,66	3,78	2,39	2,49	1,09	1,39	2,50	1,76	1,87	0,34	0,88	0,66	1,35	1,26
Коефіцієнт загальної ліквідності	1,97	2,16	5,26	3,25	3,03	1,44	1,93	3,81	2,53	2,62	1,20	2,40	2,04	1,83	1,78
Коефіцієнт маневреності власних оборотних коштів	0,16	0,35	0,19	0,30	0,43	0,64	0,17	0,17	0,18	0,10	0,48	0,08	0,13	0,07	0,13
Частка оборотних коштів у активах	0,36	0,40	0,35	0,39	0,32	0,45	0,48	0,56	0,54	0,51	0,48	0,55	0,51	0,65	0,46
Частка запасів у оборотних активах	0,38	0,23	0,28	0,26	0,18	0,24	0,28	0,35	0,31	0,28	0,72	0,63	0,68	0,26	0,29
Частка власних оборотних коштів у покритті запасів	1,30	2,35	2,87	2,62	3,80	1,26	1,73	2,14	1,98	2,17	0,23	0,92	0,76	1,74	1,49

Джерело: складено автором на основі даних фінансової звітності [3; 22; 35]

Значення коефіцієнта маневреності власних оборотних коштів для всіх компаній приблизно однакові, і хоча вони невисокі, у компаній не спостерігається залежність від позикових оборотних коштів.

Частка оборотних коштів у активах становить приблизно половину у ПАТ «Укртелеком» та ПАТ «АРСЕЛОРМІТАЛ», а для «НОВА ПОШТА» вона складає близько 40%. Для ПАТ «АРСЕЛОРМІТАЛ» спостерігається позитивна динаміка для даного показника, а у двох інших компаній бачимо коливання за досліджуваний період.

Частка запасів в оборотних активах для ПАТ «Укртелеком» та «НОВА ПОШТА» має схожу тенденцію до попереднього показника. У ПАТ

«АРСЕЛОРМІТАЛ» бачимо різке зменшення показника у 2020 через значне зростання оборотних активів, при цьому обсяг запасів залишився на рівні попередніх років.

Частка власних оборотних коштів у покритті запасів у компаній ПАТ «Укртелеком» та «НОВА ПОШТА» перевищує 1, що свідчить про достатність джерел фінансування для створення запасів. У ПАТ «АРСЕЛОРМІТАЛ» даний показник став більшим за 1 лише з 2020 року, проте за весь досліджуваний період прослідковувалась значна позитивна динаміка.

Загалом були отримані хороші результати з аналізу ліквідності для всіх компаній. НОВА ПОШТА, ПАТ «Укртелеком» та ПАТ «АРСЕЛОРМІТАЛ» зможуть погасити свої короткострокові зобов'язання у найближчий час та мають нормальну структуру активів для формування запасів.

2.3. Підвищення фінансової стійкості корпоративних структур

Заходи підвищення фінансової стійкості корпоративних структур включають зростання частки власного та зменшення залученого капіталу. На досягнення високої фінансової стійкості великий вплив має ефективне управління активами підприємства. У зв'язку з цим ми пропонуємо зупинитися саме на тих методах, що засновані на управлінні активами.

Для досягнення покращення показників фінансової стійкості на підприємстві можна шляхом зростання частки власного капіталу, а саме в результаті отримання прибутку чи фінансової допомоги або шляхом здійснення переоцінки основних засобів або емісії цінних паперів.

1. Найбільш поширеним механізмом зростання власного капіталу, а відповідно, і підвищення фінансової стійкості корпоративних структур є отримання прибутку. Прибуток підприємства розраховується як різниця між виручкою від реалізації продукції та витратами на її виробництво. Тобто щоб збільшити виручку, варто знизити витрати.

Збільшити виручку часто неможливо через обмеження виробничих ресурсів. Шляхів зниження витрат є більше, ніж шляхів зростання виручки. Але часто заходи для зниження витрат вимагають додаткових грошових засобів, котрі не завжди є у наявності підприємства.

Зниження витрат можна досягти шляхом зниження трудомісткості, матеріалоємності і енергоємності продукції. Це може бути досягнуто за допомогою вдосконалення технологій виробництва, використання більш ефективного обладнання, раціоналізації виробничих процесів, зменшення відходів тощо.

Також ефективним способом зниження витрат є вдосконалення структури управління підприємством. Це може включати в себе оптимізацію організаційної структури, раціоналізацію управлінських процесів, використання більш ефективних методів планування та контролю, зниження адміністративних витрат та оптимізацію витрат на персонал.

Загалом, зменшення витрат є важливим елементом управління будь-яким підприємством, оскільки це може допомогти збільшити прибуток та забезпечити стабільний розвиток компанії в майбутньому.

Найдешевшим джерелом зниження витрат є зменшення амортизаційних відрахувань. Якщо знизити амортизаційні нарахування, то збільшиться балансова вартість активів і, відповідно, прибуток компанії.

Також прибуток можна отримати за рахунок продажу непотрібних основних засобів і матеріалів, цінних паперів.

Усі вищеперераховані заходи по збільшенню прибутку компанії відносяться до виробничих заходів.

2. Отримання фінансової допомоги – це найшвидший та найнадійніший спосіб зростання власного капіталу, тому що в цьому випадку відбувається його зростання без відповідного зростання частки зобов'язань. Фінансова допомога підприємству може бути надана органами державної, обласної чи місцевої влади, а також власниками підприємства і його кредиторами, шляхом фінансування його поточних і капітальних витрат.

3. Компанія не частіше одного разу на рік може здійснювати переоцінку основних засобів. Результатом дооцінки об'єктів основних засобів є зростання додаткового капіталу, який є частиною власних засобів підприємства. Якщо підвищується вартість майна підприємства, то підвищується його фінансова стійкість.

4. Емісія акцій – це встановлена на законодавчому рівні сукупність дій емітента, направлена на розміщення нових акцій. Емісія акцій здійснюється з метою швидкого залучення засобів і безпосередньо впливає на зростання статутного капіталу. Розміщення нових акцій серед акціонерів – це єдиний вихід підприємства із кризи, а також один із шляхів підвищення його фінансової стійкості.

Наразі розглянемо шляхи зниження залученого капіталу підприємства, які приведуть до підвищення фінансової стійкості корпоративних структур, які будуть зводитися до збору грошових засобів для покриття зобов'язань і реструктуризації зобов'язань.

1. Існує думка про те, що використовувати залучені засоби набагато вигідніше, адже підприємство не витрачає кошти на податок на прибуток. Використання позикового капіталу в діяльності підприємства призведе до зниження його фінансової стійкості, а також може привести до банкрутства підприємства.

Для того щоб компанії розраховатися за боргами, їй необхідна певна кількість грошових засобів, тобто виконання зобов'язань пов'язане з грошовим потоком підприємства. Зобов'язання компанії будуть зменшуватися лише у тому випадку, якщо зростання грошового потоку буде випереджати зростання потоку зобов'язань. Таким чином, знизити рівень зобов'язань можна шляхом мобілізації грошового потоку підприємства. Мобілізація грошового потоку може бути досягнута шляхом прискорення збору дебіторської заборгованості. І чим більш жорсткою буде політика з управління дебіторською заборгованістю, тим швидше можна погасити заборгованість і тим самим підвищити фінансову стійкість.

2. Реструктуризація заборгованості також може бути ефективним способом зниження зобов'язань компанії. Основні операції, які можуть бути включені до процесу реструктуризації, включають:

2.1. Заміна грошових виплат на акції: це означає, що компанія може запропонувати кредиторам виплату частини або всієї заборгованості в акціях компанії замість грошової компенсації.

2.2. Пролонгація залученого капіталу: компанія може домовитися з кредиторами про продовження строків погашення зобов'язань, що дозволяє їй зберегти ліквідність та знизити навантаження на платіжну здатність.

2.3. Заміна одного зобов'язання іншим: це означає, що компанія може замінити один вид зобов'язання (наприклад, кредит від банку) на інший вид зобов'язання (наприклад, випуск облігацій). Це може бути вигідніше для компанії з огляду на більш сприятливі умови нового зобов'язання.

2.4. Прощення боргу: хоча цей варіант практично неможливий, компанія може домовитися з кредиторами про прощення певної частини боргу або зниження процентної ставки для погашення зобов'язань.

Важливо розуміти, що реструктуризація зобов'язань має свої ризики, такі як зменшення кредитного рейтингу компанії або збільшення загальної вартості зобов'язань в майбутньому.

Усі розглянуті вище способи управління активами підприємства призводять або до зростання власного капіталу, або до скорочення позикового, а відповідно, покращують усі показники фінансової стійкості підприємства.

ВИСНОВКИ

Таким чином, дослідивши теоретичні та практичні засади фінансової стійкості корпоративних структур можемо зробити наступні висновки:

1. Розглянувши наукові підходи щодо сутності фінансової стійкості підприємства ми з'ясували, що фінансова стійкість відображає актуальний стан рахунків підприємства, які гарантують його постійну платоспроможність. Фінансово стійким вважається такий суб'єкт господарювання, який, у разі несприятливих змін умов зовнішнього та внутрішнього середовища, здатен повернутися до стану рівноваги за допомогою власних ресурсів

2. Дослідивши систему показників фінансової стійкості та методику її оцінки можемо сказати, що показники фінансової стійкості підприємства є ключовими аспектами у його фінансовому аналізі. Незважаючи на те, що сукупність фінансових показників відіграє важливу роль у відображенні економічного потенціалу наявних ресурсів підприємства, загального рівня його стабільності та розвитку, чіткий алгоритм визначення даних показників відсутній.

Науковці не змогли дійти до спільної думки стосовно класифікації показників фінансової стійкості та підходів до їх визначення. Така розбіжність у поглядах може бути зумовлена різними цілями, що переслідують автори у своїх дослідженнях. Основними трьома підходами визначення фінансових показників можна назвати коефіцієнтний, агрегатний та інтегральний, так як вони дають змогу на основі відносних та абсолютних показників, а також типів фінансової стійкості, визначити групу потрібних показників для подальшого дослідження діяльності підприємства.

Отже, правильний підбір показників та метод їх розрахунку є суттєвою передумовою вдалої оцінки поточного функціонування підприємства та його фінансової стабільності.

3. Вивчивши основні чинники впливу на фінансову стійкість корпоративних структур ми дійшли висновку, що підприємства, які прагнуть втримати свою позицію в умовах впливу на їх діяльність дестабілізуючих чинників та жорсткої ринкової конкуренції, мають проводити постійний моніторинг чинників внутрішнього і зовнішнього середовища та відповідно до цього коригувати свою стратегію розвитку, зокрема й щодо забезпечення їх фінансової стійкості на ринку.

Варто зазначити, що в сучасних реаліях екзогенні фактори чинять здебільшого негативний вплив на фінансову стійкість вітчизняних підприємств. Пандемія та російська агресія призвели до ситуації, коли задля виживання підприємства управлінці змушені насамперед коригувати дію внутрішніх чинників, зокрема підвищувати ефективність внутрішніх бізнес-процесів та впливати на ризики їх здійснення.

4. Оцінивши сучасний стан корпоративного сектору України ми вияснили, що його діяльність впродовж останніх років характеризується складною динамікою та низьким рівнем ефективності. Так, станом на 1 січня 2022 року підприємств із корпоративним типом управління в Україні налічується 612 693 од., що складає 48,9 % від загальної кількості юридичних осіб. Корпоративний сектор України, на відміну від зарубіжної практики, не обмежується виключно акціонерними товариствами.

5. Для аналізу показників фінансової стійкості ми обрали три відомих вітчизняних підприємства сфери корпоративного сектору України, а саме: ПАТ «Укртелеком», «НОВА ПОШТА» та ПАТ «АРСЕЛОРМІТАЛ».

Загалом були отримані хороші результати з аналізу ліквідності для всіх компаній. НОВА ПОШТА, ПАТ «Укртелеком» та ПАТ «АРСЕЛОРМІТАЛ» зможуть погасити свої короткострокові зобов'язання у найближчий час та мають нормальну структуру активів для формування запасів.

6. Заходи підвищення фінансової стійкості корпоративних структур включають зростання частки власного та зменшення залученого капіталу. На досягнення високої фінансової стійкості великий вплив має ефективне

управління активами підприємства. Усі розглянуті способи управління активами підприємства призводять або до зростання власного капіталу, або до скорочення позикового, а відповідно, покращують усі показники фінансової стійкості підприємства.

